

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Освітня програма	32102 Середня освіта. Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

15.04.2022 р.

Справа № 1957/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Островська Катерина Олексіївна – головуєчий,
Андрощук Ігор Петрович,
Гавриленко Тетяна Леонідівна,
Демченко Олена Петрівна,
Коваленко Наталія Володимирівна,
Коренева Інна Миколаївна,
Лобода Дмитро Олександрович,
Носаченко Володимир Миколайович,
Огнистий Андрій Володимирович,
Попович Анжеліка Станіславівна,
Рябовол Лілія Тарасівна,

за участі запрошених осіб:

відсутні,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	32102
Назва ОП	Середня освіта. Українська мова і література
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.01 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 11, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

1.1. ЕГ звертає увагу на те, що «Стратегія розвитку ЗВО, затверджена ще в 2013 р.». Погоджуємося з ЕГ стосовно потреби зафіксувати в локальних документах ЗВО зміни в пріоритетах розвитку закладу. У відповіді ЗВО на висновок ЕГ зазначено, що чинна Стратегія діє до 2023 р., а «Озвучені керівництвом пріоритети відображені у щорічному плануванні діяльності університету за відповідними напрямками». У змісті ОПП (предметна область, інтегральна компетентність та ін.) наявні відомості про підготовку «учителів української мови і літератури основної школи, що забезпечує базову загальну середню освіту», що узгоджується із рекомендаціями «Концепції розвитку педагогічної освіти».

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

До проектної групи введено стейкхолдерів – здобувачку вищої освіти (С.Касаджи) і роботодавця (Л.Ляшок). Рекомендуємо до проектної групи залучити науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь кандидата / доктора педагогічних наук. Позитивною практикою вважаємо наявність в ОПП табличкової інформації про її актуалізацію / перегляд (с. 3).

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

В ОПП визначено її унікальність - реалізація принципів міжкультурного спілкування, інтеркультурного комунікування та консолідації суспільства в «єдиному національному мовно-культурному і мовно-інформаційному просторі, що набуває особливої ваги на територіях, які межують із зоною конфлікту» (с. 5). Акцентовано на «підготовці фахівців для здійснення професійної діяльності в умовах трансформації російськомовного регіону в україномовну спільноту (м'яка українізація)».

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

В ОПП наявна структурно-логічна схема, однак погоджуємося з ЕГ щодо потреби віддзеркалення в ній міждисциплінарних зв'язків. Рекомендуємо представити структурно-логічну схему у формі графа (сукупність об'єктів із зв'язками між ними, наочне графічне зображення) (лист МОН України №1/9-239 від 28.04.2017 р. Підтримуємо ЕГ стосовно рекомендації змінити логіку вивчення окремих навчальних дисциплін, зокрема ОК 06 «Інформаційно-комунікаційні технології» (5 семестр). Фіксуємо, що вивчення ОК «Педагогіка з навчальною практикою», зокрема 1-4 модулів триває впродовж 5-6 семестрів. Навчальну практику з педагогіки (модуль 5) здобувачі проходять у 5 семестрі, хоча модулі 1-4 є пререквізитами 5 модуля. Погоджуємося із заввагами ЕГ щодо потреби фіксування в робочих програмах / силабусах не лише ПРН, але й очікуваних результатів навчання за певним ОК (п. 19 ч. 1 ст.1 Закону України «Про вищу освіту», лист МОН України №1/9-434 від 09.07.2018 «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»). Рекомендуємо переглянути змістове наповнення ОПП стосовно дублювання навчального матеріалу. Зокрема, це стосується окремих тем ОК «Ділова українська мова» (теми «Українська орфографія, її значення для правильного оформлення ділових паперів», «Вживання й правопис прикметників, числівників та прийменників у професійних текстах», «Особливості синтаксису ділового мовлення», «Синтаксичні норми сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні», питання практичних занять №1, 5 тощо) та «Орфографічно-пунктуаційного практикуму». Теми ОК «Орфографічно-пунктуаційний практикум» подеколи дублюють ОК «Сучасна українська літературна мова з курсовою роботою» - «Займенник і його значення», «Просте речення», «Словосполучення», «Речення. Види речень за метою висловлювання», «Головні і другорядні члени речення», «Синтаксис складного речення. Складносурядне речення», «Складнопірядне речення». Вважаємо логічно виправданим вивчення ОК «Методика навчання української мови» і «Методика навчання української літератури» в 7 семестрі, адже здобувачі опанували необхідні дисципліни-пререквізити.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

В ОПП визначено такий обсяг за різним видами підготовки: психологічна - 3 кред., педагогічна - 12 кред. («Педагогіка з навчальною практикою», 9 кред., з них 3 кред. - практика, «Вступ до фаху» - 3 кред., методична - 6 кред. («Методика навчання української мови» - 3 кред., «Методика навчання української літератури» - 3 кред.). Зважаючи на предметну область спеціальності 014 Середня освіта і підготовку вчителя, рекомендуємо збільшити обсяг психологічної та методичної підготовки і водночас звернути увагу на врівноваження обсягів окремих ОК. Так, наприклад, методики навчання - по 3 кред. (по 16 год. лекційних занять і 14 год. практичних занять), «Орфографічно-пунктуаційний практикум» - 5 кред. (18 год. лекційних, 36 год. практичних занять). Погоджуємося з міркуваннями ЕГ, що в ОПП наявні ОК, які не відповідають предметній області спеціальності 014 Середня освіта і тяжіють до спеціальності 035 Філологія («Біографізм художньої прози», «Література країн Сходу», «Зарубіжна література» та ін.). Навчальні практики - діалектологічна, фольклорна, літературно-краєзнавча, лексикографічна - тяжіють до спеціальності 035 Філологія. Окремі спеціальні (фахові) компетентності (ФК 01, 02) і ПРН (07, 10, 17) дещо «виходять за межі» ОПП, зокрема щодо методики іноземної мови, зарубіжної літератури. Здобувачі вищої освіти виконують дві курсові роботи - з сучасної української літературної мови та з історії української літератури, що не повною мірою узгоджується з предметною областю спеціальності 014 Середня освіта. Пропонуємо розглянути питання щодо написання курсових робіт з методик навчання української мови / української літератури, а також ввести в обов'язкові ОК навчальну дисципліну «Основи наукових досліджень».

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Обсяг вибіркового ОК відповідає законодавчим нормам. Вибіркові ОК мають однаковий обсяг (4 кред.) і форму підсумкового контролю (залік). У навчальному плані зафіксовано семестри вивчення вибіркового ОК, однаковий обсяг (4 кред.) і форму контролю (залік). В ОПП наявний перелік ОК, який засвідчує вибір одного ОК із двох запропонованих. Однак у пропозиціях трапляється змістове звуження / розширення тематики ОК (фактичне дублювання змісту): Інтермедіальні студії / Література і кіно; Основи редагування / Стилїстика та редакторський практикум; Основи наукових досліджень / Методологія філологічних досліджень Історія стилів української мови / Функціональні стилі мовлення в аспекті сучасного мовознавства та ін. На сайті кафедри української мови містяться дві вкладки щодо інформації про вибіркові ОК. У вкладці «Каталог вибіркового освітніх компонентів» містяться короткі презентації шести ОК (<https://cutt.ly/uPTt8Zw>). У вкладці «Вибіркові освітні компоненти» (<https://cutt.ly/ZPTyPjo>) наявні силабуси ОК «Нові тенденції розвитку філології», «Практична граматики української

мови», «Мовленнєвий розвиток учнів у процесі навчання української мови». Рекомендуємо звернути увагу на системність розташування інформації про вибіркові ОК. Рекомендуємо переглянути змістове наповнення ОК «Практична граматики української мови» стосовно усунення тем, що дублюють ОК «Сучасна українська літературна мова з курсовою роботою (Морфологія)».

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

На навчальну педагогічну практику виділено 3 кред., на виробничу (педагогічну) – 9 кред. Рекомендуємо збільшити обсяг практичної підготовки здобувачів, увідповіднити її з предметною областю спеціальності 014 Середня освіта та з рекомендаціями «Концепції розвитку педагогічної освіти», а також розглянути питання про введення в ОПП, наприклад, навчальної психологічної та фахової практики та ін. Підтримуємо ЕГ, що окремі види навчальної практики тяжіють до спеціальності 035 Філологія: лексикографічна (1,5 кред.), літературно-краєзнавча (1,5 кред.), діалектологічна (3 кред.), фольклорна (3 кред.). У силабусі ОК «Педагогіка з навчальною практикою» з навчальної педагогічної практики наявні завдання з психології: вивчення психолого-педагогічних особливостей учня методом спостереження; вивчення особливостей характеру та темпераменту учня методом тестування, написання психолого-педагогічної характеристики на учня за схемою.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

В ОПП переважно враховано вимоги професійного стандарту, однак немає ОК, що формує інклюзивну компетентність. ЕГ зауважує про наявність проєкту ОПП-2022, у якому введено окремий ОК «Інклюзивна освіта».

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького» кількість годин аудиторного навантаження на тиждень на бакалаврському рівні не має перевищувати, як правило, 24 год. (<https://cutt.ly/zPR7haj>). За навчальним планом тижневе навантаження в 3, 5, 6 семестрах становить 20 год., у 2 і 7 семестрах – 22 год., у 8 семестрі – 19 год. Зокрема, із ОК 08 (9 кред.) – аудиторне навантаження становить 74 год., ОК 20 (7 кред.) – 54 год., ОК 13 (6 кред.) – 36 год.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

У правилах прийому до ЗВО враховано специфіку ОПП через визначення різних коефіцієнтів для предметів ЗНО.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під

час реалізації освітньої програми

Здобувачі вищої освіти мають досвід здобуття неформальної освіти на платформі студії онлайн-освіти EdEra (курс «Академічна доброчесність»), на платформі Prometheus (курс «Українська за 27 уроків»).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Фіксуємо вирішення семінарських занять із дисциплін, які передбачають формування практичних умінь і навичок у здобувачів вищої освіти (ОК «Вступ до фаху», «Історична граматики української мови», «Ділова українська мова»). Рекомендуємо розглянути доцільність планування лабораторних занять із методик навчання. Для організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання ЗВО використовує платформу Moodle (ЦОДТ).

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

На сайті ЗВО розсосереджено інформацію про вибіркові ОК: на сайті ЗВО сторінка «Анотації вибіркових дисциплін» є неактивною (<https://cutt.ly/OPttauP>). Подано різну інформацію на сайті філологічного факультету у вкладці «Вільний вибір освітніх компонентів здобувачами вищої освіти» (<https://cutt.ly/GPTtTWw>), на сайті кафедри української мови містяться дві вкладки щодо інформації про вибіркові ОК: «Каталог вибіркових освітніх компонентів» (<https://cutt.ly/uPTt8Zw>) та «Вибіркові освітні компоненти» (<https://cutt.ly/ZPTyPjo>).

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

ЕГ переконалася в дієвості осередків для здійснення прикладних досліджень: Лабораторія філологічних досліджень, Центр сприяння розвитку й функціонуванню української мови, Центр вивчення іноземних мов, науково-методичний центр «Лінгва» та ін. Команда НПП та здобувачів, які брали участь у проєкті «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність – національне розгортання» (IREX) отримала грант (FY21-L2D-Ed-FAA-ME). У ЗВО функціює «Хаб інфомедійно грамотних громадян», організовано й проведено 13 заходів.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

У звіті СО зазначено, що у ЗВО використовують різноманітні джерела для оновлення ОПП: стажування, поява нових джерел, пропозиції стейкхолдерів, обмін досвідом, результати опитувань, дослідження НПП та ін. Звертаємо увагу на потребу здійснювати повсякчасне оновлення ОПП й використовувати українськомовну рекомендовану літературу. У силабусі ОК «Право» в основній літературі наявне джерело «Конституционное право Российской Федерации» (автор - Баглай М.В., Москва: Норма: Инфра, 2011). У силабусі «Історія та культура України» рекомендована основна література завершується 2003 р., допоміжна – 2005 р. У змісті ОК не відбито сучасні історичні події України. Остання (8 тема) лекційного заняття – «Україна на шляху незалежності», семінарського заняття – «Україна і процес перебудови в СРСР». Рекомендуємо доповнити інформаційний обсяг ОК «Методика навчання української мови» сучасними аспектами розвитку освітньої галузі (реформа «Нова українська школа», специфіка організації дистанційного навчання української мови тощо) та в основну літературу додати нові джерела. До того ж варто усунути технічні огріхи в окремих джерелах щодо року їх видання (Дороз В. Ф. Методика навчання української мови в загальноосвітніх закладах; Біляев О.М. Лінгводидактика рідної мови). У силабусі ОК «Філософія» у пропонованій літературі переважає російськомовна (59 %, 13 джерел із 22). Найновіше джерело в силабусі ОК «Інформаційно-комунікаційні технології» 2016 р. У силабусі ОК «Література країн Сходу» з-поміж 6 джерел основної літератури – 2 збірники тез конференції; Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та літератури», монографія І.П.Мозгового «Палеоконтакт: міфи чи реальність», посібник «Історія світової культури».

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Погоджуємося з ЕГ щодо потреби оновлення «Програми розвитку міжнародної діяльності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького на період 2018-2021 р.» (<https://cutt.ly/CPYIPAT>, наказ №04/01-05 від 20.03.2018 р.).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

У критеріях оцінювання з ОК «Виробнича (педагогічна) практика» дещо невірноважений розподіл балів: складання індивідуального плану навчальної, методичної та виховної роботи на період практики – 6 балів; розробка і проведення залікового виховного заходу з оформленням плану-конспекту та з наданням самоаналізу уроків – 7 балів; проведення залікових уроків з української мови і літератури – 10 балів.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

В ОПП-2017 формою атестації було визначено комплексний державний екзамен з української мови і літератури з методиками викладання або захист дипломної роботи. В ОПП- 2021 - комплексний кваліфікаційний екзамен з української мови і літератури з методиками викладання. У локальних документах ЗВО відбито порядок проведення атестації в умовах карантину. Структура білету атестації більшою мірою зорієнтована на спеціальність 035 Філологія: 1 питання з історії української літератури (від давньої до новітньої); 2 - із сучасної української літературної мови, історичної граматики, культури української мови, історії слов'янських мов, вступу до філології, вступу до мовознавства, ділової української мови, української діалектології; 3- з методики навчання української мови або літератури; 4 - практичне завдання (синтаксичний розбір речення, фонетичний, морфологічний та морфемний аналіз виділеного слова) (<https://cutt.ly/LPTf4Uk>). Незважаючи на присвоєння професійної кваліфікації «вчитель української мови і літератури», немає перевірки рівня формування в здобувачів професійних компетентностей і з методики навчання української мови, і з методики навчання української літератури. Рекомендуємо увідповіднити атестацію із предметною областю спеціальності 014 Середня освіта і «Концепцією розвитку педагогічної освіти» та ввести до програми атестації питання психологічної та педагогічної підготовки.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Профілі окремих НПП не оновлено в пошуковій системі Google Академія (І.Волкова – останнє оновлення у 2018 р. , З.Митяй – 2016 р., В.Пачева – 2014 р.).

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

На ОПП наявна практика проведення стейкхолдерами гостьових лекцій, зустрічей, залучення представників галузі до складу ЕК, тренінгів, організації й проведення навчальних і виробничих практик.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

У ЗВО система власного (внутрішнього) стажування й професійного розвитку перебуває на етапі становлення.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

ЕГ зробила висновок про високий рівень залучення роботодавців до процесу перегляду ОПП та інших процедур забезпечення її якості.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

В університеті створено Асоціацію випускників з наявною сторінкою на офіційному сайті ЗВО. Однак ЕГ констатує, що розділ "Обговорення якості освітніх програм" незаповнено (<https://cutt.ly/QPWifwN>). У ЗВО здійснюється анкетування «Університет очима випускників».

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

У ЗВО створено Центр по роботі з гарантами (наказ ректора №26/01-05 від 31.08.2020 р.).

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Підтримуємо ЕГ стосовно рекомендації розглянути можливість запровадження обов'язкового feedback після завершення ОК. ЗВО у відповідь на висновок ЕГ зазначив, що у ЗВО діє наказ № 43/01-06 від 11 березня 2021 року «Про проведення анкетування здобувачів вищої освіти і зовнішніх стейкхолдерів» (<https://cutt.ly/SPWveGP>). За покликанням розміщено тільки відповідний наказ. На сторінці Центру експертизи та моніторингу якості освітнього процесу наявний текстовий варіант анкети «Якість викладання та навчання за окремою навчальною дисципліною очима здобувачів вищої освіти» (<https://cutt.ly/1PWvfED>). Результати анкетування здобувачів вищої освіти щодо якості навчання та викладання нормативних дисциплін представлено на сайті ЗВО у формі презентації (<https://cutt.ly/zPWv8Kq>). Аналітичного звіту за цим анкетуванням не виявлено.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На офіційному сайті ЗВО наявні текстові варіанти різних анкет (<https://cutt.ly/IPWvRwt>). Покликань на гугл-форми або інші онлайн-можливості щодо здійснення анкетування здобувачів вищої освіти / інших груп стейкхолдерів не виявлено. Рекомендуємо практикувати написання аналітичних звітів за результатами різних видів анкетування (за окремими ОПП).

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

На сайті філологічного факультету оприлюднено «Пропозиції щодо оновлення освітньої програми «Середня освіта. Українська мова та література», у яких немає вказівки на календарні дати їх подання (<https://cutt.ly/JPTxIK6>). Наявні дві гугл-форми для подання пропозицій лише до ОПП "Середня освіта. Мова і література (англійська, німецька), перша - англійська" бакалаврського і магістерського рівнів (<https://cutt.ly/cPTxXzz>; <https://cutt.ly/ePTxViA>).

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію B, E чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Для подальшого врахування в ОПП сучасних тенденцій розвитку галузі й спеціальності рекомендуємо продовжувати здійснення постійного моніторингу досвіду українських та іноземних закладів вищої освіти. 2. Рекомендуємо оновити локальні документи ЗВО, зокрема увідповіднити пріоритетні напрями розвитку закладу із сучасними тенденціями й реаліями. 3. Рекомендуємо до проектної групи залучити науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь кандидата / доктора педагогічних наук.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Відзеркалити в структурно-логічній схемі ОПП міждисциплінарні зв'язки та представити її у формі графа. 2. Дотримуватися принципів логічності, послідовності й наступності в опануванні навчальних дисциплін ОПП. 3. Рекомендуємо в силабусах / робочих програмах навчальних дисциплін визначати очікувані результати навчання з конкретного ОК. 4. Рекомендуємо ввести в ОПП навчальну дисципліну / модуль / змістовий модуль для формування інклюзивної компетентності здобувачів вищої освіти. 5. Рекомендуємо скоригувати формулювання окремих ПРН та чітко співвіднести їх із ОК. 6. Рекомендуємо увідповіднити зміст ОПП, зокрема види практичної підготовки із предметною областю спеціальності 014 Середня освіта, збільшити її обсяги та забезпечити безперервність. 7. Для підвищення якості підготовки майбутніх учителів та досягнення програмних результатів навчання рекомендуємо віднайти можливості збільшення обсягів психологічної та методичної підготовки. 8. Рекомендуємо проводити опитування здобувачів вищої освіти щодо співвідношення обсягу ОПП та окремих ОК і фактичного навантаження. 9. Рекомендуємо переглянути зміст ОПП щодо усунення змістового дублювання під час вивчення обов'язкових навчальних дисциплін і пропонує вибіркових ОК. 10. Рекомендуємо удоступнити на офіційному сайті ЗВО анотації / силабуси усіх вибіркових ОК і подбати про системне розташування інформації.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Рекомендуємо вдосконалити програму фахового вступного випробування для вступу на основі фахової передвищої освіти. 2. Рекомендуємо активізувати діяльність із залучення здобувачів вищої освіти до програм академічної мобільності та урізноманітнити способи їхньої поінформованості. 3. Рекомендуємо розширити участь науково-педагогічних працівників і здобувачів у програмах неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Рекомендуємо скоригувати визначення видів навчальних занять із ОК та узгодити їх стосовно домінування певного виду діяльності під час засвоєння навчальної дисципліни. 2. Рекомендуємо регулярно здійснювати інформаційне й змістове оновлення силабусів / робочих програм ОК, удосконалити способи фіксування методів викладання, навчання і контролю тощо. 3. Рекомендуємо в списках основної літератури силабусів / робочих програм ОК подавати основні (підручники, навчальні посібники, курси лекцій) і додаткові (навчально-методичні посібники, тексти / конспекти лекцій та ін.) види навчальних видань, а наукові публікації – у допоміжній літературі. 4. Рекомендуємо зосереджувати інформацію про вибіркові ОК на офіційному сайті ЗВО / факультету компактно в одній вкладці. 5. Рекомендуємо увідповіднити наукові пошуки здобувачів вищої освіти, зокрема написання курсових робіт, із предметною областю спеціальності 014 Середня освіта. 6. Під час розроблення навчально-методичної документації ОК неухильно дотримуватися статті 7 п. 1 Закону України «Про освіту».

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Рекомендуємо скоригувати критерії оцінювання педагогічної (виробничої) практики. 2. Рекомендуємо увідповіднити атестацію на ОПП із предметною областю спеціальності 014 Середня освіта і «Концепцією розвитку педагогічної освіти». 3. Рекомендуємо розглянути можливості та вдосконалити процедуру проведення контрольних заходів на ОПП. 4. Рекомендуємо розширити спектр заходів, спрямованих на популяризацію академічної доброчесності у ЗВО.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Рекомендуємо підвищувати рівень публікаційної активності науково-педагогічних працівників за допомогою друкування наукових статей у рекомендованих наукометричних базах і фахових збірниках категорій А і Б. Здійснювати періодичний моніторинг публікаційної діяльності викладачів, зокрема щодо її відповідності ОК. 2. Рекомендуємо регулярно оновлювати профілі викладачів у пошукових системах індексування наукових публікацій. 3. Рекомендуємо ширше залучати до проведення аудиторних занять професіоналів-практиків та експертів галузі. 4. Рекомендуємо завершити у ЗВО створення системи власного (внутрішнього) стажування й професійного розвитку науково-педагогічних працівників та розпочати її активне впровадження.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Рекомендуємо продовжувати покращення у ЗВО матеріально-технічних умов для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами. 2. Рекомендуємо продовжувати практику попередження та вчасного розв'язання конфліктних ситуацій під час реалізації ОПП. 3. Рекомендуємо звернути увагу на покращення якості харчування здобувачів вищої освіти.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Рекомендуємо ЗВО активізувати усунення недоліків і рекомендацій, висловлених під час попередніх акредитаційних експертиз. 2. Рекомендуємо повсякчас оприлюднювати на офіційному сайті ЗВО інформацію про заходи й процедури моніторингу якості вищої освіти за ОПП (із зазначенням календарних термінів), зокрема результати опитувань здобувачів вищої освіти, здійснення внутрішнього моніторингу ОПП, аналітичні звіти гарантів тощо.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Рекомендуємо регулярно оновлювати офіційний сайт ЗВО через подання актуальної інформації в локальних документах, наповнювати вкладки сайту необхідними матеріалами, дбати про активність електронних сторінок. 2. Рекомендуємо визначити онлайніві форми громадського обговорення проєктів ОПП на офіційному сайті ЗВО та активізувати роботу щодо їх застосування.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОСТРОВСЬКА КАТЕРИНА ОЛЕКСІЇВНА